

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ
BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI



Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	4
BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	5
BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI.....	6
BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	7
BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	8
BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	9
BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ	10
BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	11

GİRİŞ

İngilizce karşılığı “informatics” olan bilişim sözcüğü, bilgilerin sistematik bir şekilde işlenmesi anlamını taşır. Günümüzde bilginin işlenmesi ancak teknoloji ile mümkündür. Bu nedenle bilişim sözcüğü çoğu zaman teknoloji ile yan yana kullanılmaktadır. Bilişim teknolojisi; bilgisayar, tablet ve akıllı telefonlar için üretilen yazılım ve donanımların incelenmesi, tasarlanması, geliştirilmesi ve desteklenmesine verilen ad olarak tarif edilebilir.

Müzik endüstrisi, teknolojik gelişmelerin en hızlı ayak uydurulduğu bir alan olup bu gelişmeler gerek üretim gerekse eğitim boyutunda fark edilmektedir. Önceleri yüksek miktarda para harcayarak alınan müzik ile ilgili donanımlar, bugün sadece yazılım ve bilgisayar ya da tablet yardımıyla günümüze uygulanabilmektedir. Bu da hem maddi açıdan tasarruf hem de kullanım kolaylığı sağlamaktadır. Müzik eğitimi açısından düşünüldüğünde günümüz teknolojisi, gerek öğretmen gerekse öğrenciye eğitim süreci boyunca yararlanabileceği çok sayıda değerli materyal sunmaktadır. Bu nedenle Bilişim Destekli Müzik Dersinin Öğretim Programı hazırlanırken müzik eğitimi açısından yararlı yazılımlara öncelik verilmiştir.

Çalgı eğitimi ile ilgili yazılımlar, çalgı ve insan sesinin kaydedilmesine yönelik yazılımlar, nota yazma yazılımları; kendi sınıflarında çok sayıda benzeri bulunan program türleri olup ders programının hazırlanmasında bu program türlerinden en yaygın olarak kullanılanları ve ücretsiz versiyonları bulunanları tercih edilmiştir. Bu program ile öğrencilerin tablet yazılımları, bilgisayar tabanlı ses kayıt yazılımları ve bilgisayar tabanlı nota yazılımlarını etkin ve amacına uygun şekilde kullanması ve yeni yöntemler ile kendilerini geliştirmelerine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Bilişim Destekli Müzik Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. Teknolojinin kolaylıklarından yararlanarak edindiği bilgileri müzik alanına uygulaması,
2. Tablet bilgisayarlar için yazılmış müzik uygulamalarını kullanması,
3. Bilgisayar uygulamalarını müzik eğitimi amaçlı kullanması,
4. Ses kayıt programları ile ses ve çalgı kaydı yapması,
5. Nota yazma programı kullanarak yeni notalar yazması,
6. Diğer teknolojik materyallerden haberdar olması amaçlanmaktadır.

BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Bilişim Destekli Müzik Dersi ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur:

1. Bilişim teknolojilerini kullanma
2. Analitik düşünme
3. Araştırma yapma
4. Yaratıcı düşünme
5. Program indirme ve kurma
6. Vokal ve çalgı kaydetme
7. Düzenleme yapma
8. Nota yazma
9. İş birliği
10. Problem çözme
11. Nota okuma
12. Müziksel işitme
13. Perde ve ritim tanıma

BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Öğrenmeyi etkileyen en önemli faktör öğrencinin mevcut bilgi birikimidir. Bu ortaya çıkarılıp ona göre öğretim planlanmalıdır. Öğrenme anlamlı olmalıdır. Yeni öğrenilecek kavram, bilgi ve ilkeler daha önceki bilgilerle ilişkilendirilmelidir. Öğrencinin öğrendiği ilkeyi veya bilgiyi farklı durumlara ve problemlere uygulayabilmesine olanak sağlanmalıdır. Yeni konunun ana ilkeleri çeşitli örneklerle uygulatarak öğrencinin birleştirme, kaynaştırma ve bağdaştırma yapması sağlanmalıdır. Anlatım yönteminin yanında derslerde soru cevap ve tartışma tekniklerinin kullanılması önemlidir. Öğretmen, öğrencinin bilgiyi anlamasını sağlamak için daha önce öğrendikleriyle yeni bilgilerini birleştirilmesine yardım etmelidir. Öğrenciler konunun temel yapısını (kavramları, ilkeleri) tümevarım yoluyla keşfederler. Bu amaçla öğretmen öğrencilere çok fazla örnek sunmalıdır. Öğrenci bu özel örneklerdeki benzerlik ve farklılıkları gözleyerek, inceleyerek genel yapıyı keşfetmelidir. Öğrencilerin temel yapıları keşfedebilmeleri için öğrenme sürecine aktif katılmaları gerekir. Öğrenciyi harekete geçiren en önemli güdü merak, başarılı olma ve birlikte çalışmadır. Bu bakımdan öğretmen öğrencinin anlama, keşfetme merakını giderme isteğini yönlendirmeli ve teşvik etmelidir. Öğrenciler kendilerinin başarılı ve yeterli oldukları alanlara daha çok ilgi duyarlar. O nedenle sınıfta öğrencilerin başarıma güdüsü doyurulmalıdır. Öğretmen, öğrencinin kendi kendini denetleyebilecek ve dıştan etki olmadan içten gelen bir istekle öğrenmeyi pekiştirmesini sağlamalıdır. Öğrencilerin, bir problemi kendi başlarına çözmeleri, yeni bir bilgiyi kendi kendilerine bulmaları birer pekiştireç rolü oynar. Öğrenme - öğretme sürecinde öğrenme güçlük ve eksikliklerini tespit edici çalışmalar yapılmalı ve bunlar bir sonraki konuya geçmeden önce tamamlanmalıdır.

Sınıf ortamı, öğrencileri öğrenmeye motive etmek ve öğrencilerin konuya ilgisini çekmek için öğrenmeye uygun olarak düzenlenmelidir. Bu düzenlemenin nasıl olacağına öğretmen ve öğrenciler birlikte karar vermelidir. Öğrencilerin yeni öğrendikleri ile geçmiş yaşantılarında kazandıkları bilgileri bütünleştirmeleri ve bilgiyi anlamlandırmaları için anlamlandırma ve örgütleme stratejilerinden yararlanılabilir. Bu amaçla proje çalışmaları, tasarımıyarak öğrenme, öğretmek öğrenme, işbirlikli öğrenme yöntem ve teknikleri kullanılabilir. Eğitim ortamı, öğrencilerin öğrenme ortamıyla daha fazla etkileşimde bulunmalarına, dolayısıyla zengin öğrenme yaşantıları geçirmelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Böylece öğrenciler, daha önceki öğrendiklerini sınama, yanlışlarını düzeltme ve hatta önceki bilgilerinden vazgeçerek yerine yenilerini koyma fırsatı elde edeceklerdir. Öğretmen, öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun seçenekler sunmalı, yönergeler vermeli ve her öğrencinin kendi kararını kendisinin oluşturmasına yardımcı olmalıdır.

Programın uygulanmasında öğretmen tek bir öğrenme-öğretme stratejisi belirlemek zorunda değildir. Kazanımların içeriği ve öğrenciye kazandırılması hedeflenen becerilere bağlı olarak farklı öğrenme-öğretme stratejileri (buluş yoluyla öğrenme, sunuş yoluyla öğrenme, araştırma yoluyla öğrenme, tam öğrenme, iş birlikli öğrenme, yapılandırmacı öğrenme), yöntem ve teknikleri dengeli ve amacına uygun şekilde birlikte kullanılabilir.

BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Müzik öğrenimi ve öğretimini geliştirmek, yıl boyunca öğrencinin gösterdiği müzik gelişimini kavramak için müzik öğreniminin değerlendirilmesi ve ölçme sonunda elde edilen verilerin analizi oldukça önemlidir. Değerlendirme; öğretim programında yer alan kazanımlarda belirtilen bilgi, beceri ve tutumlara öğrencilerin ne oranda ulaştıklarının tespit edilmesi ve tespit edilen eksik ya da yanlış öğrenmelerin giderilmesi için önlemler alınmasının sağlanması açısından önemlidir. Çeşitli ve çok sayıda ölçme aracı kullanılarak sistematik olarak yapılan değerlendirme sonuçları, sadece not vermek için değil; öğrencilere performansları hakkında geri bildirim verme, öğrencileri gösterebilecekleri en üst performans seviyesine ulaştırmak için motive etme, öğretim etkinliklerinin ve öğretim programının etkililiğini belirleme amacıyla kullanılabilir.

Yapılan değerlendirme çalışmalarının sürekli olması önemlidir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Değerlendirme çalışmaları, farklı öğrenci yetenek ve beceri düzeylerinin yanı sıra okul ve sınıf ortamı göz önünde bulundurularak hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenmelidir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir. Bu formlarda öğrencilerin kullanılan tablet uygulamaları ile çalgılarını doğru biçimde akort edip etmedikleri, metronom uygulamaları ile de çalgıları ile bir etüdü çalarken uygulamadaki tempoya uyup uymadıklarına, ses kayıt yazılımı ile seslerin ve çalgılarla üretilen kaliteli ses kaynağını bilgisayara kaydetme ve bu kayıtları uygun biçimde düzenleme becerilerine, dengeli ses kaydı, ezgideki başlangıç bitiş ayarları, sesteki derinlik, nota yazma programında yazılımla ilgili paletleri doğru kullanma becerilerine, notaları klavye ile yazmadaki hızlanmalarına ilişkin ölçütlere yer verilmelidir. Bilişsel ve psikomotor alana ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir.

Değerlendirme sonrasında performansları hakkında verilen yapıcı geri bildirimler; öğrencilerin neyin önemli olduğunu, neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Daha çok bilgisayar temelli düşünülen Bilişim Destekli Müzik Dersi, bir bütün olarak alınmalı ve bilgisayar dünyasının dışındaki teknolojik gelişmelerden de yararlanmalıdır. Günümüzde yaygın biçimde kullanılan tabletler ve akıllı telefonlar müzikle uğraşan kişiler için kullanışlı programlar sunmaktadır. Bu ders kapsamında ayrıca android işletim sistemi tabanlı yazılımlara değinilmiştir. Müzik öğrencisi için en kullanışlı telefon ve tablet uygulamaları arasında çalgı akort programları (tuner) ve metronom uygulamaları gelmektedir. Özellikle bu iki tür telefon uygulaması, öğrencilerin çalgılarını akortlamaları ve çalgılarıyla çalışırken uygun hız ve tempoda çalışabilmeleri için gerekli ve yararlı uygulamalardır. Ayrıca kulak eğitimi yazılımları, öğrencilerin öğrencilikleri süresince kullanabilecekleri önemli ve hayat kurtarıcı yazılımlar arasındadır. Öğrencilere, bu tür programları program marketlerinden (Google Play Store) indirip kurabilme ve uygun şekilde kullanabilme becerileri kazandırılmalıdır.

2. Bilgisayar uygulamalarında öncelikle ücretsiz ve açık kaynak kodlu yazılımlara ağırlık verilmelidir. Bu bakımdan ses kayıt yazılımları arasında en yaygın olarak kullanılan audacity programı öğrencilere tanıtılmalıdır. Bu yazılım yoluyla öğrenciler vokal ve çalgı kaydetme, düzenleme yapabileceklerdir. Bir başka bilgisayar yazılımı olarak nota yazım programları gelmektedir. Bu programda finale nota yazılımı ele alınacaktır. Finale yazılımı, kullanıcılara belli bir süre ücretsiz kullanım izni verdiği için avantajlı bir konumdadır. Ayrıca ülkemizde de yaygın olarak kullanılan bir yazılım olduğu için bu program tercih edilmiş olup öğrenciler bu yazılımla tek sesli ya da partiyonlu nota yazma becerisi kazanacaktır. Öğrencilerin yazdıkları notayı dinleyebilmelerine, yazıcı yardımıyla çıktı alabilmelerine ve MP3 ses dosyası hâlinde kaydedebilmelerine olanak sağlanmalıdır.

3. Programın uygulanması için öğrenci sayısı kadar bilgisayar bulunan laboratuvar, tablet bilgisayarlar, kablolu ve kablosuz genel ağ bağlantısı ön şarttır. Öğretim programında, ücretsiz ve açık kaynak kodlu yazılımların öğretilmesine öncelik verilmiştir. Bu yazılımlar, gerek okul gerekse evde kullanılan bilgisayarlara kolayca kurulabilmektedir. Ayrıca, akıllı telefon uygulamaları da pratiklik ve maddi açıdan tasarruf sağlamaları bakımından kullanışlı ve önemlidir. Bu uygulamalar gerek öğretmen gerekse öğrenciyi, ayrı ayrı akort ve metronom aleti vb. satın alma zorunluluğundan kurtarmakta ve kullanım kolaylığı sunmaktadır.

4. Tablet uygulamalarının tabletlere doğru şekilde yüklenmesi ve yazılımların nasıl kullanıldığının örneklerle açıklanmalıdır.

5. Ses kayıt programlarının bilgisayarlara yüklenmesi, insan sesi ve çalgıların kaydedilmesine yönelik uygulamalı anlatımlar yapılmalıdır.

6. Nota yazma programında basitten zora doğru tek dizekli ya da çok dizekli notaların bilgisayara yazılması sağlanmalı ve klavye kısayolları uygulanmalıdır.

7. Bilişim Destekli Müzik Dersi Öğretim Programı, öğrenciyi bireysel olarak merkeze alarak öğrencinin kabiliyeti doğrultusunda uygulanmalıdır. Ders içinde verilen alıştırmaların sayısı öğrencilerin düzeyine göre artırılabilir. Ders kitabı dışında öğretmenin belirleyeceği yardımcı kaynaklar kullanılabilir.

8. Öğrenciler bilişim destekli müzik dersinde öğrendiklerini diğer konu alanlarına uygulayabilirler. Doğru şartlar altında hayat boyu öğrenme ve kariyer becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak yaratıcı yeterlilikler ve beceriler edinebilirler. Müzik öğrenimi bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin edinilmesini gerektirir. Bu bakımdan öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumları ilişkilendirmelerine olanak sağlayacak etkinlikler tasarlanmalı ve uygulanmalıdır.

9. Müzik manevi, kültürel ve evrensel değerlerin sanat yoluyla aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bakımdan öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlere ilişkin çalışma ve etkinliklere yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar planlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

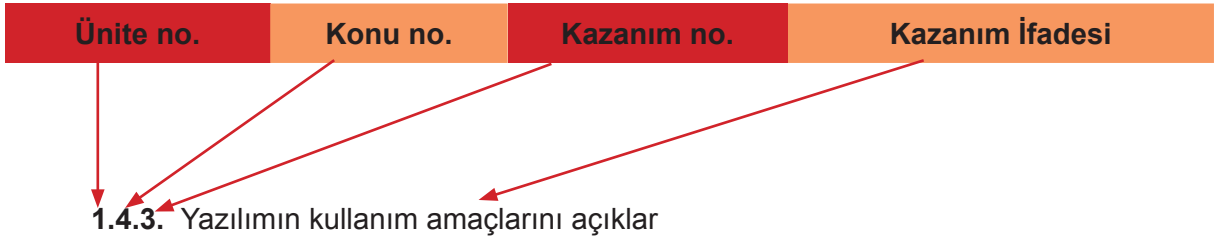
Değerler	Konu Başlığı
Sorumluluk	Kendine karşı sorumluluğu
Ahlak	Etik değerler
Güvenilir olmak	Doğru sözlü olma
Öz güven	Kendini ifade edebilme

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Program üç üniteden oluşmuştur. Ünitelerin işlenişine ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar ilgili ünite başlığının altında verilmiştir. Kazanımlar, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.



BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Tablet Yazılımları	14	14	19,4
Bilgisayar Tabanlı Ses Kayıt Yazılımı	10	28	38,8
Bilgisayar Tabanlı Nota Yazılımı	12	30	41,6
TOPLAM	36	72	100

BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

1. TABLET YAZILIMLARI

Ünite Açıklaması: Günümüzde yaygın olarak kullanılan android işletim sistemli yazılımlar “Google Play Store” adlı uygulama marketinden ücretsiz olarak indirilebilmektedir. Farklı işlevleri olan müzik yazılımlarının öğrenci tarafından araştırılması sağlanmalıdır. Öğrencinin, ünitenin son kısmında araştırıp kullandığı yazılımları sınıf ortamında paylaşması ve yazılımların ne işe yaradığını örnekleriyle açıklaması sağlanmalıdır.

Terimler: Tuner, frekans, sent, tempo, hız terimleri, işitme eğitimi, akorlar, ezgi tekrarı

1.1. Akort Yazılımları

- 1.1.1. Akort yazılımlarını uygun şekilde kurar.
- 1.1.2. Akort yazılımlarını kullanarak çalgısını akortlar.
- 1.1.3. Harf notasını kavrar.
- 1.1.4. Türk halk müziği ve Türk sanat müziği çalgılarının hangi frekanslara göre akort edileceğini açıklar.

1.2. Metronom Yazılımları

- 1.2.1. Metronom yazılımlarını uygun şekilde kurar.
- 1.2.2. Vuruş sayılarını istenen hıza ayarlar.
- 1.2.3. Metronom yazılımını kullanarak çalgı etütlerini çalar.

1.3. Kulak Eğitimi Yazılımları

- 1.3.1. Kulak eğitimi yazılımlarını uygun şekilde kurar.
- 1.3.2. Yazılımın kullanım amacını açıklar.
- 1.3.3. Yazılımda belirtilen eğitim testlerini uygular.

1.4. Tablet İçin Üretilmiş Diğer Müzik Yazılımlarını Araştırma ve İnceleme

- 1.4.1. Müzik yazılımlarını araştırır.
- 1.4.2. Müzik yazılımlarının işlevlerini açıklar.
- 1.4.3. Yazılımın kullanım amaçlarını açıklar.
- 1.4.4. Yazılımı uygulamalı olarak tanıtır.

2. BİLGİSAYAR TABANLI SES KAYIT YAZILIMI

2.1. Audacity Ses Kayıt Yazılımına Giriş

- 2.1.1. Audacity yazılımını bilgisayara kurar.
- 2.1.2. Gerekli arayüz ve dil ayarlamasını yapar.
- 2.1.3. Programın görsel şemasını ve menü çubuğunu açıklar.

2.2. Audacityde Ses Kaydetme ve Düzenleme

- 2.2.1. Audacity yazılımında çalgı kaydı yapar.
- 2.2.2. Yazılımda vokal (ses) kaydı yapar.
- 2.2.3. Çok kanallı ses kaydı mantığını açıklar.
- 2.2.4. Çok kanallı ses kaydında düzenleme yapar.
- 2.2.5. Programın imkân sağladığı ses efektlerini uygular.
- 2.2.6. Ürettiği ses dosyasını farklı dosya formatlarında kaydeder.
- 2.2.7. Belirtilen frekanslarda sesler üretir.

3. BİLGİSAYAR TABANLI NOTA YAZILIMI

3.1. Finale Nota Yazılımına Giriş

- 3.1.1. Finale nota yazılımının arayüz ve paletlerini açıklar.
- 3.1.2. Finale nota yazılımında fare ve klavye kullanarak basit notalar yazar.
- 3.1.3. Yazdığı nota dosyasını bilgisayara uygun biçimde kaydeder.

3.2. Finale Nota Yazılımına Gelişmiş Yazım Teknikleri

- 3.2.1. Üçleme notasını yazar.
- 3.2.2. Hece bağı, crescendo, decrescendo işaretlerini uygular.
- 3.2.3. Artikülasyon işaretlerini uygular.
- 3.2.4. Dönüş ve dolap işaretlerini uygular.
- 3.2.5. Sayfa yapısını düzenler.
- 3.2.6. Tek dizekte çok sesli ezgi yazar.
- 3.2.7. Çok dizekli notalar yazar.
- 3.2.8. Yazdığı notayı PDF dosya formatında kaydeder.
- 3.2.9. Yazdığı notayı MP3 dosya formatında kaydeder.